

Р. І. Доценко

Брешко-Брешковський Микола Миколайович

БРЕШКО-БРЕШКОВСЬКИЙ Микола Миколайович (псевд. і крипт.: Вериго, Брешковський, Бр.-Бр.; 08(20). 02. 1874, С.-Петербург - 23. 08. 1943, Берлін) - письменник, журналіст. Син [К. Брешко-Брешковської](#). Дитинство провів в Ізяславі (нині Хмельн. обл.), в родині К. Вериги, матиного брата. Закін. Рівнен. реал. училище (1893). Того ж року переїхав у С.-Петербург, працював контролером тютюн. ф-ки. Друкувався від 1896. У ранніх творах описував життя запороз. козацтва: «Счастливая пора» («Наблюдатель», 1898, № 1, 2), «В забытой стороне» (Там само, № 11, 12), «“По течению” и другие рассказы» (С.-Петербург, 1900), «Запорожец Подкова» (додаток до ж. «Живописное обозрение», 1897, № 12; також - під назвою «Запорожский казак Игнат Пидкова», С.-Петербург, 1899), «Неудачный набег» («Воскресенье», 1901, № 1-4), «Гайдамаки» (Там само, № 11-23), «Мазепа и запорожцы» («Звезда», 1901, № 35-52); «Петрусь Мартынюк» (Москва; С.-Петербург, 1904). Від 1900-х рр. виступав із числен. публікаціями про художнє мистецтво (крит. статті про В. Маковського, В. Верещагіна), спорт, моду тощо в періодиці. 1906 - видавець і ред. ілюстров. ж. «Огни» (вийшло 4 номери). Автор романів про людей мистецтва («Записки проходимца», 1901), спортсменів («Чемпион мира», 1908), зворотній бік світського життя («Записки натурщицы», 1909), які вирізняються худож. невибагливістю та

безідейністю. Від 1911 працював у кінематографії. Був автором сценаріїв у фільмах: «Гнат Підкова» (1911), «Петля смерті» (1913), «Графиня-шпигунка, або Австрійська авантюра», «В тенетах німецького шпигунства» (обидва - 1914). Поставив за влас. сценарієм на київ. кіностудії «Світлотінь» кримін. драму «Віра Чибіряк» (1917). Автор нарису «По Десне», де описав наддеснян. місцевість та і архіт. пам'ятки, серед яких помітне місце належить зібранню магната Й. Судієнка в с. Очкине поблизу Новгорода-Сіверського, пограбованому і знищеному більшовиками 1918. Наприкінці 1918 Б.-Б. заарешт. за звинуваченням в антибільшов. діяльності, ув'язн. у Кронштад. казематі. 1920 виїхав за кордон. Жив у Німеччині, де видав понад 30 романів, у яких засуджував рад. тоталітаризм. Остан. роман «Дом Ротшильдов» написав незадовго до смерті. Мав наміри переїхати до Одеси й працювати в г. «Молва», в якій 1943 вперше в Україні за період еміграції письменника надруков. його нарис «Письма издалека» (22-25 серпня). Загинув під час бомбардування Берліна.

Основні твори

Белые и красные: Роман в 2-х т. Т. 1. Дочь великого князя. Франция, [б. р.]; Дикая дивизия: Роман в 2 ч. Рига, [б. р.]; Роман «Манекена». Рига, [б. р.]; Сбежавший каторожник: Роман: Продолжение романа «Демон пустыни». Рига, [б. р.]; На белом коне: Роман в 3 ч.: Из жизни Добровол. армии. Берлин, 1922; Ночи Варшавы: Роман. Рига, 1927; Принц и танцовщица: Роман. Рига, 1927; В огне страстей: Роман в 3 ч. Т. 2. Рига, 1928; Голубой мундир: Роман в 2 ч. Рига, 1930; Стависский: Король чеков: Роман. Париж, 1934; Кровавые паяцы. Шанхай, 1939.

Рекомендована література

1. Дудко Ф. Запізне прозріння // Краків. вісті. 1945, 11 лют.;
2. Лепехин М. П., Рейтблат А. И. Брешко-Брешковский Николай Николаевич // Русские писатели 1800-1917: Биограф. слов. Москва, 1989. Т. 1.

Бібліографічний опис:

Брешко-Брешковський Микола Миколайович / Р. І. Доценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. - Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37714>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).